

سنجش و بررسی ارتباط سبک‌های تفکر و جهت‌گیری هدف با عملکرد تحصیلی دانشجویان

مهتاب پوراآتشی^۱، اصغر زمانی^۲

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۰۶/۰۲

تاریخ وصول: ۱۳۹۵/۱۰/۱۳

چکیده

تحقیق حاضر با هدف بررسی سبک‌های تفکر و جهت‌گیری هدف در دانشجویان و ارتباط آن با عملکرد تحصیلی دانشجویان انجام شده است. این تحقیق از نوع توصیفی همبستگی و که برای گردآوری اطلاعات از پرسشنامه استفاده شده است. جامعه آماری تحقیق را دانشجویان کارشناسی رشته‌های کشاورزی دانشگاه‌های تهران، یاسوج، ایلام، شهید باهنر کرمان، و رازی کرمانشاه تشکیل می‌دادند که ۲۴۷ نفر از آن‌ها به روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون توصیفی و آزمون استنباطی و با بهره‌گیری از برنامه نرم‌افزاری اس.پی.اس.اس انجام شد. سبک‌های تفکر در ۵ بعد (شامل گرایش، کارکردها، سطوح، شکل‌ها، و حوزه) و ۱۳ سبک و جهت‌گیری هدف در ۲ بعد و چهار هدف پیشرفت مورد سنجش و بررسی قرار گرفت. نتایج تفاوت‌های معنی‌داری را در برخی از انواع سبک تفکر و جهت‌گیری هدف در میان گروه‌های مورد بررسی نشان داد. نتایج حاصل از تحلیل مسیر حاکی از آن بود که از میان سبک‌های تفکر، سبک اجرایی و بیرونی به ترتیب بیشترین تأثیر را بر عملکرد تحصیلی نشان دادند و این تأثیرها به صورت مثبت بود. علاوه بر این، از میان ابعاد جهت‌گیری هدف، عملکرد - گرایش بیشترین تأثیر را بر عملکرد تحصیلی نشان داد و این تأثیر نیز به صورت مثبت بود.

واژگان کلیدی: سبک تفکر، جهت‌گیری هدف، آموزش عالی، عملکرد تحصیلی، دانشجویان، کشاورزی

۱. استادیار گروه مطالعات تطبیقی در آموزش عالی موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

mah.pouratashi@gmail.com

۲. استادیار گروه مطالعات مدیریت آموزش عالی موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی (نویسنده مسؤل)

ofogh557@yahoo.com

مقدمه

عملکرد تحصیلی در هر جامعه نشان‌دهنده موفقیت نظام آموزشی در زمینه هدف‌یابی و توجه به رفع نیازهای فردی است (رضایی و همکاران، ۱۳۹۵). لذا، پیش‌بینی عملکرد تحصیلی از جمله مباحث و موضوعات اصلی مورد علاقه پژوهشگران حوزه تعلیم و تربیت و روان‌شناسان تربیتی است (فورنهام و همکاران^۱، ۲۰۰۳؛ رضایی، ۱۳۸۸) و در این زمینه، ویژگی‌های روان‌شناختی مختلفی توجه متخصصان این حوزه را به خود جلب کرده است. در میان ویژگی‌های روان‌شناختی، برخی ویژگی‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند؛ از جمله سبک‌های تفکر. تفکر به‌عنوان هسته آموزش و یک عنصر تشکیل‌دهنده در یادگیری شناخته شده است. سبک‌های تفکر با استعداد و توانایی افراد مرتبط نیستند، بلکه به این که چگونه افراد ترجیح می‌دهند تا توانایی‌هایشان را مورد استفاده قرار دهند مرتبط هستند (زانگک^۲، ۲۰۰۲). درک سبک‌های تفکر، به فرد کمک می‌کند تا بداند که چرا بعضی از فعالیت‌ها برای او مناسب و بعضی دیگر نامناسب هستند (جهانشاهی و ابراهیم‌قوام، ۱۳۸۵). استرنبرگ^۳ اعتقاد دارد که سبک تفکر مفهوم گسترده‌ای است و گستره‌ای از موقعیت‌های تحصیلی و غیر تحصیلی را پوشش می‌دهد (گریگورنکو و استرنبرگ^۳، ۱۹۹۷) و برای پیش‌بینی موفقیت تحصیلی، مفید و ضروری است (استرنبرگ^۳، ۱۹۹۴)؛ بنابراین، سطوح مختلف آموزشی و حیطه‌های مختلف درسی، سبک‌های مختلف تفکر را اقتضا می‌کند. موضوعی که می‌تواند در طی دوره‌های تحصیلی یا شغلی موجب عملکرد بهتر یا ضعیف‌تر شود (کرمی دارابخانی و همکاران، ۱۳۹۱). از سوی دیگر انگیزه، عالی‌ترین شاخص یادگیری بیان شده است (راش^۴، ۱۹۹۴؛ به نقل از زینلی پور و همکاران، ۲۰۱۲) و از جمله عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی، عوامل انگیزشی است. یکی از رویکردهای مطرح در حیطه روان‌شناسی انگیزش، نظریه جهت‌گیری هدف است (ماترن^۵، ۲۰۰۵). جهت‌گیری هدف الگوی منسجمی از باورها و هیجانات فرد تعریف می‌شود که مقاصد رفتاری فرد را تعیین کرده و سبب می‌شود تا نسبت به برخی موقعیت‌ها گرایش بیشتری داشته و در آن موقعیت‌ها به گونه‌ای خاص عمل نمایند

-
1. Furnham et al.
 2. Zhang
 3. Grigorenko & Sternberg
 4. Rash
 5. Mattern

(ایمز^۱، ۱۹۹۲؛ به نقل از مشتاقی و همکاران، ۱۳۹۲). به عبارت دیگر، جهت‌گیری هدف بر این موضوع متمرکز است که فراگیران چگونه معانی تجاربشان را در موقعیت‌های پیشرفت خود تفسیر می‌نمایند (شانک و همکاران، ۲۰۰۸؛ به نقل از صیف، ۱۳۹۵).

از سوی دیگر، دانشگاه و مؤسسات آموزشی نهادهای آموزشی هستند که در پرورش و شکوفایی دانش‌آموختگان متخصص و ماهر برای رشد و توسعه کشور نقش حیاتی ایفا می‌کنند. همانند دیگر حوزه‌های نظام آموزش عالی، آموزش عالی کشاورزی به‌عنوان یکی از ارکان پرورش نیروهای متخصص در بخش کشاورزی مطرح می‌باشد و از اهداف اصلی آن، آماده‌سازی دانشجویان برای فعالیت‌های حرفه‌ای در آینده است (موسوی و همکاران، ۱۳۹۳). این در حالی است که بررسی مشکلات نظام آموزش کشاورزی نشان می‌دهد که دانشکده‌های کشاورزی با وجود اختصاص بیشترین سهم بودجه دانشگاه‌ها به خود، کارایی لازم را ندارند (زرافشانی و همکاران، ۱۳۹۵) و نرخ بیکاری دانش‌آموختگان کشاورزی نسبت به بیکاری دانش‌آموختگان سایر رشته‌ها قابل توجه است (باقری و پیرموزن، ۱۳۹۵) و این امر این احتمال را در پی خواهد داشت که دانشجویان رشته کشاورزی از انگیزه کافی برای تحصیل برخوردار نباشند که بالتبع عملکرد تحصیلی نه‌چندان مناسبی را نشان دهند. این در حالی است که عملکرد تحصیلی از جمله مهم‌ترین اطلاعاتی است که هنگام درخواست کاری و توسط کارفرمایان، به‌عنوان نشانه‌ای از دانش و توانایی کاری فرد، مورد توجه قرار می‌گیرد (اندررو و فورست^۲، ۲۰۰۴). بر این اساس، نیاز است تا پژوهش‌های متنوعی در این حوزه صورت گیرد تا عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانشجویان و روابط بین عوامل مختلف به‌خوبی شناسایی و تبیین گردد. با توجه به آنچه ذکر شد و از آنجا که تاکنون تحقیق منسجمی در خصوص ارتباط بین سبک‌های تفکر و جهت‌گیری هدف با عملکرد تحصیلی دانشجویان کشاورزی صورت نگرفته است؛ این مطالعه به این مهم می‌پردازد. اهداف اختصاصی تحقیق عبارتند از:

- سنجش سبک‌های تفکر دانشجویان در پنج بعد شامل: (۱) کارکردها (۲) سطوح (۳) شکل‌ها (۴) حوزه‌ها (۵) گرایش‌ها،
- سنجش جهت‌گیری هدف دانشجویان در دو بعد شامل: (۱) عملکرد و (۲) تسلط،

1. Ames

2. Andrew & Forst

- مقایسه سبک‌های تفکر و جهت‌گیری هدف دانشجویان بر اساس جنسیت،
 - مقایسه سبک‌های تفکر و جهت‌گیری هدف دانشجویان بر اساس تجربه کار در کشاورزی
 - بررسی تأثیر سبک‌های تفکر و جهت‌گیری هدف بر عملکرد تحصیلی دانشجویان
 سبک‌های تفکر ترجیحات افراد درباره چگونگی استفاده از هوش و استعدادهاشان
 می‌باشد (استرنبرگ، ۲۰۰۳). الگوی سبک تفکر استرنبرگ (۲۰۰۳)، بر نظریه خود‌مدیریتی
 ذهنی استوار است. این نظریه ۱۳ سبک تفکر را توصیف می‌کند که در پنج بعد شامل: (۱)
 کارکردها (۲) سطوح (۳) شکل‌ها (۴) حوزه‌ها (۵) گرایش‌ها از یکدیگر متمایز می‌شوند
 (زانگ، ۲۰۰۱). کارکردها شامل سبک‌های قانونی، اجرایی، و قضایی است. فرد دارای
 سبک قانونی از انجام کارهایی که نیاز به خلاقیت دارد، لذت می‌برد. فرد دارای سبک
 اجرایی به تکالیفی علاقه‌مند است که با آموزش‌های صریح و روشن همراه است. فرد دارای
 سبک قضایی بیشتر توجه خود را بر ارزیابی بازده فعالیت‌های دیگران متمرکز می‌کند. سطوح
 شامل دو سبک تفکر کل‌نگر و جزئی‌نگر است. فرد با سبک کل‌نگر به تصویر کلی یک
 موضوع توجه می‌کند و بر عقاید انتزاعی متمرکز است؛ در حالی که فرد دارای سبک
 جزئی‌نگر از انجام تکالیفی لذت می‌برد که اجازه کار روی ابعاد ویژه و اصلی یک موضوع
 و جزئیات عینی آن‌ها را بدهد. شکل‌ها دارای چهار نوع سبک تفکر است که عبارتند از
 تک قطبی، سلسله‌مراتبی، الیگارش‌ی^۱ و آنارش‌ی^۲.

فرد دارای سبک تک قطبی از انجام تکالیفی لذت می‌برد که به او اجازه می‌دهد در هر
 زمان صرفاً بر یک تکلیف به‌طور کامل متمرکز شود. فرد دارای سبک تفکر سلسله‌مراتبی
 ترجیح می‌دهد توجه خود را بین چند تکلیف اولویت‌بندی شده توزیع نماید. فرد دارای
 سبک الیگارش‌ی تمایل دارد در همان محدوده زمانی بر روی چند تکلیف کار کند بدون
 اینکه هیچ اولویتی قائل شود. فرد با سبک آنارش‌ی بیشتر از انجام تکالیفی لذت می‌برند که
 در خصوص چه، کجا، چگونه انجام دادن تکالیف اختیار لازم را داشته باشند (زانگ^۳،
 ۲۰۰۱). حوزه‌ها دارای دو سبک تفکر درونی و بیرونی است. فرد دارای سبک تفکر درونی
 از انجام تکالیفی لذت می‌برد که بتواند آن‌ها را به‌طور مستقل انجام دهد؛ در حالی که فرد با
 سبک بیرونی تکالیفی را ترجیح می‌دهد که فرصت لازم برای تعامل با دیگران را به آن‌ها

1. Oligarchy
 2. Anarchy
 3. Zhang

بدهد. در نهایت، گرایش‌ها شامل دو سبک تفکر آزاد اندیش و محافظه‌کار است. فرد آزاداندیش از انجام تکالیفی لذت می‌برد که تازگی و ابهام دارد؛ در حالی که فرد دارای سبک محافظه‌کار متمایل به رعایت قوانین و روش‌های موجود در انجام تکالیف می‌باشد. فرد آزاد اندیش گرایش دارد که برتر از قوانین و برنامه‌های موجود فکر کند و به دنبال حداکثر تغییر است و معمولاً در پی موقعیت‌های مبهم و پر خطر می‌باشد (زانگ، ۲۰۰۱).

از دیگر متغیرهای مورد مطالعه در پژوهش حاضر، جهت‌گیری هدف می‌باشد. دو جهت‌گیری هدف در ادبیات مربوط به پیشرفت آمده است که عبارتند از: (۱) اهداف تسلط و (۲) اهداف عملکرد. اهداف تسلط، بر افزایش دانش فرد، توسعه مهارت فرد، کارهای تسلط‌یاب تمرکز دارد. در مقابل، اهداف عملکرد بر نشان دادن توانایی فرد، بهبود استانداردهای هنجاری عملکرد و نیل به قضاوت مثبت توانایی فرد تمرکز دارد (ایمز، ۱۹۹۲؛ الیوت و دوویک، ۱۹۸۸). افراد با جهت‌گیری هدف تسلط، می‌کوشند تا صلاحیت خود را بهبود بخشند و در نتیجه، بازخوردهای مربوط به پیشرفت را به‌عنوان اطلاعات سازنده‌ای که عملکردشان را نشان می‌دهد؛ تفسیر می‌کنند. در مقابل، افراد با جهت‌گیری هدف عملکرد، می‌کوشند تا صلاحیت خود را نشان دهند و بنابراین، بازخوردهای مربوط به پیشرفت را به‌عنوان شاخص‌های توانایی خود تفسیر می‌کنند (مولر و الیوت، ۲۰۰۶). براساس اهداف تسلط‌یاب و عملکردی می‌توان یک چهارچوب ۲ در ۲ را ترسیم نمود. در این مدل جهت‌گیری هدف، اهداف در دو بعد تعریف و ظرفیت قرار می‌گیرند. به‌عبارت دیگر، عملکرد در مقابل تسلط در بخش تعریف قرار می‌گیرد؛ در حالی که حرکت به‌سوی هدف و یا اجتناب از هدف در قسمت ظرفیت قرار می‌گیرد و به این نکته اشاره دارد که صلاحیت چگونه در ک می‌شود. در نتیجه این چهارچوب ۴ هدف پیشرفت به‌دست خواهد آمد (الیوت و مک‌گرگور، ۲۰۰۱). در الگوی چهارگانه اهداف پیشرفت، در اهداف تسلط - گرایش فرد به دنبال بهبود شایستگی‌های خود در تکالیف است. وی به یادگیری برای خود یادگیری علاقه دارد و خود را درگیر تکالیف چالش‌برانگیز می‌کند. در اهداف تسلط - اجتناب، شایستگی به‌صورت تسلط کامل به تکالیف تعریف می‌شود و تمام تلاش افراد برای دوری

-
1. Ames
 2. Elliot & Dweck
 3. Moller & Elliot
 4. Elliot & McGregor

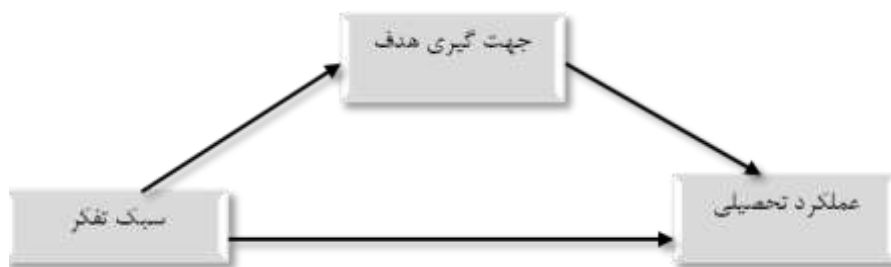
گزیدن از خطا و اشتباه معطوف است. ترس از متوجه نشدن مطالب، شکست در یادگیری و فراموشی از ویژگی‌های این نوع جهت‌گیری است. جهت‌گیری هدف عملکرد-گرایش، بر تأیید عملکرد و کسب قضاوت مطلوب دیگران درباره عملکردهای شخصی تأکید دارد. محوریت این جهت‌گیری بر کسب قضاوت مثبت دیگران و توجه به مقایسه‌های اجتماعی قرار دارد. در نهایت، در جهت‌گیری عملکرد-اجتناب، شایستگی به معنای اجتناب از شکست است و هسته اصلی، توجه به مقایسه اجتماعی است؛ لیکن تأکید بر گریز از حقارت و نگرسته شدن به‌عنوان فردی کندآموز محوریت این جهت‌گیری هدف است (پینتریچ و شانک^۱، ۲۰۰۲). بر این اساس، جهت‌گیری هدف در حوزه آموزش و عملکرد تحصیلی مورد توجه قرار می‌گیرد. عملکرد تحصیلی عبارت است از دانش و مهارت فرد در موضوعات آموزشی که توسط آزمون‌های پایان‌ترم مورد سنجش قرار می‌گیرد (ادل^۲، ۲۰۰۲). همچنین، می‌توان عملکرد تحصیلی را به‌عنوان میزان موفقیت فراگیر در نتیجه میزان تلاش و تعهد وی نسبت به تکالیف آموزشی تعریف نمود (مگال^۳، ۲۰۰۵). معدل فرد در پایان یک ترم تحصیلی (اورتل^۴، ۲۰۰۸) و یا معدل فرد در پایان ترم‌های گذرانده (کو و همکاران^۵، ۲۰۱۱؛ ابنووا-اوکوه^۶، ۲۰۱۰) شیوه‌های سنجش عملکرد تحصیلی دانشجویان می‌باشد.

در تحقیق حاضر، ارتباط بین سبک‌های تفکر و جهت‌گیری هدف با عملکرد تحصیلی مورد بررسی قرار گرفت. نتایج مطالعه‌ای که در خصوص ارتباط سبک‌های تفکر و موفقیت تحصیلی صورت گرفته (هوراک و همکاران^۷، ۲۰۰۲) نشان‌دهنده این موضوع بود که سبک‌های اجرایی در دانشجویان بیشترین ارتباط با پیشرفت تحصیلی را داشته که تأییدکننده نظر استرنبرگ درباره تأثیر نوع دروس در زمینه ارتباط بین سبک‌های تفکر و پیشرفت تحصیلی است. استرنبرگ و گریگورنکو (۱۹۹۷) در مطالعه‌ای نشان دادند که سبک تفکر قضایی و قانونی به‌گونه‌ای مثبت به عملکرد تحصیلی فراگیران کمک می‌کند؛ در حالی که

-
1. Pintrich & Schunk
 2. Adell
 3. Mangal
 4. Urtel
 5. Ko et al.
 6. Ebenuwa-Okoh
 7. Horak et al.

سبک تفکر اجرایی با عملکرد تحصیلی همبستگی منفی دارد. زانگ (۲۰۰۱) در تحقیقی که به بررسی رابطه بین سبک‌های تفکر و عملکرد تحصیلی پرداخته بود، نشان داد که سبک تفکر محافظه‌کارانه به‌طور مثبت و سبک‌های کلی و آزاداندیش به‌طور منفی عملکرد تحصیلی دانشجویان را پیش‌بینی می‌کند. فاطمی و حیدری (۲۰۱۶) ارتباط معنی‌داری بین سبک‌های تفکر قانونی، اجرایی، قضایی، الیگارش‌ی، تک‌قطبی، سلسله‌مراتبی با عملکرد تحصیلی گزارش کردند.

در مطالعات پیشین (بولوس^۱، ۲۰۱۶؛ آسوکو و کالو^۲، ۲۰۱۶؛ گولر^۳، ۲۰۱۷) ارتباط بین جهت‌گیری هدف و عملکرد تحصیلی مورد بررسی قرار گرفته است. بولوس (۲۰۱۶) در مطالعه خود بیان نمود که جهت‌گیری هدف تسلط‌یاب دارای رابطه معنی‌داری با عملکرد تحصیلی است. همچنین، این متغیر رابطه معنی‌داری با تمام سبک‌های تفکر بجز سبک‌های سلسله‌مراتبی، کلی‌نگر و محافظه‌کار دارد. مویس و همکاران^۴ (۲۰۱۰) در یک تحقیق آزمایشی بر روی گروهی از دانشجویان دریافتند که ایجاد انگیزه در دانشجویان بر روی عملکرد تحصیلی اثر مثبت و معناداری دارد. عاشوری و همکاران (۱۳۹۲) در تحقیق خود به این نتیجه رسیدند که جهت‌گیری هدف اجتناب از عملکرد تأثیر مستقیم و منفی بر پیشرفت تحصیلی دارد. رضایی و همکاران (۱۳۹۵) نیز در مطالعه خود بیان نمودند که از بین مؤلفه‌های جهت‌گیری هدف، مؤلفه جهت‌گیری هدف تبهرگرا تأثیر معنی‌داری در تبیین واریانس عملکرد تحصیلی دارد. به‌طور کلی، با جمع‌بندی از بررسی‌های صورت گرفته، چارچوب مفهومی تحقیق را می‌توان به صورت شکل (۱) نشان داد.

شکل ۱. چارچوب نظری تحقیق

1. Bulus
2. Asuquo & Kalu
3. Güler
4. Muis et al.

روش

تحقیق حاضر از نظر هدف در زمره تحقیقات کاربردی و از جهت روش، توصیفی-همبستگی به شمار می‌آید. با توجه به اهمیت و جایگاه بخش کشاورزی در دستیابی به توسعه از یکسو و این مهم که دانشجویان رشته کشاورزی بایستی با کسب دانش و مهارت‌های لازم خود را برای ورود بازار کار در جهان پیچیده آماده کنند و مقتدرانه نسبت به موضوع‌های مرتبط شغلی در بخش کشاورزی اندیشه و عمل کنند؛ همچنین، این انتظار که آموزش عالی کشاورزی به‌عنوان یکی از حوزه‌های اصلی آموزش عالی نقش به‌سزایی در تربیت نیروی انسانی متعهد و متخصص بخش کشاورزی ایفا نماید (سلیمان پور و حسینی، ۱۳۹۰) و از دیگر سو، از آنجا که رشته تحصیلی می‌تواند بر سبک‌های تفکر تاثیرگذار باشد (جوادی علمی، ۱۳۸۹)، در تحقیق حاضر دانشجویان رشته کشاورزی مورد مطالعه قرار گرفتند. براین اساس، جامعه آماری تحقیق را دانشجویان دوره کارشناسی گروه‌های آموزشی دانشکده‌های کشاورزی دانشگاه‌های تهران، یاسوج، ایلام، شهید باهنر کرمان، و رازی کرمانشاه تشکیل دادند. جهت تعیین حجم نمونه، تعداد ۳۰ پرسشنامه پیش‌آزمون شد و بر اساس فرمول کوکران، تعداد نمونه مناسب، ۲۴۷ نفر به دست آمد. برای انجام تحقیق نمونه‌گیری تصادفی انجام شد که توزیع پرسشنامه‌ها با کمک و همکاری تعدادی از دوستان و رابطان انجام شد. جهت سنجش سبک تفکر دانشجویان از سیاهه سبک‌های تفکر استرنبرگ و واگنر (۱۹۹۲) استفاده شد. این پرسشنامه شامل ۶۵ سؤال است که ۱۳ سبک تفکر را در ۵ بعد: (۱) گرایش، (۲) کارکردها، (۳) سطوح، (۴) شکل‌ها، و (۵) حوزه، در بر می‌گیرد. هر یک از سبک‌های تفکر توسط ۵ سؤال در طیف لیکرت ۷ درجه‌ای مورد سنجش قرار می‌گیرد. پرسشنامه جهت‌گیری هدف توسط الیوت و مک گریگور (۲۰۰۱) طراحی شده و دارای ۱۲ گویه و ۴ بعد جهت‌گیری تسلط-گرایش، تسط-اجتناب، عملکرد-گرایش، و عملکرد-اجتناب است که با استفاده از مقیاس در طیف لیکرت ۷ درجه‌ای نمره‌گذاری می‌شود. معدل دانشجو در پایان ترم‌های گذرانده شده (کو و همکاران، ۲۰۱۱؛ ابن‌وا-او کوه، ۲۰۱۰) شیوه مهم سنجش عملکرد تحصیلی دانشجویان می‌باشد که بر همین اساس، در تحقیق حاضر عملکرد تحصیلی دانشجویان بر اساس معدل کل نیمسال‌های گذرانده شده محاسبه شد. روایی پرسشنامه تحقیق با استفاده از صاحب‌نظران و متخصصان این حوزه مورد تأیید قرار گرفت و برای حصول اطمینان نسبت به پایایی پرسشنامه مورد استفاده، از آزمون آلفای

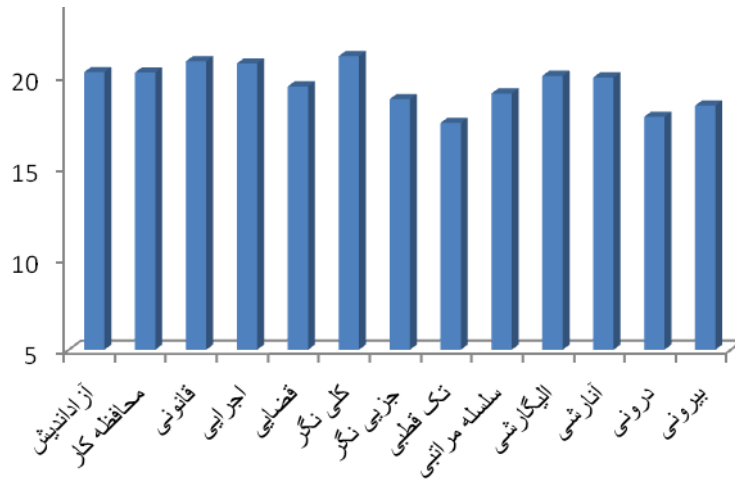
کرونباخ بهره گرفته شد که ضریب آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های آزاداندیش، محافظه‌کار، قانونی، اجرایی، قضایی، کلی-نگر، جزئی‌نگر، تک‌قطبی، سلسله‌مراتبی، الیگارش، آنارشی، درونی، و بیرونی به ترتیب ۰/۸۷، ۰/۷۸، ۰/۷۵، ۰/۷۷، ۰/۷۷، ۰/۹۱، ۰/۹۲، ۰/۸۴، ۰/۷۶، ۰/۸۱، ۰/۷۴، ۰/۷۹، و ۰/۸۶ به دست آمد. پایایی پرسشنامه جهت‌گیری هدف برای خرده‌مقیاس‌های جهت‌گیری تسلط - گرایش، تسط - اجتناب، عملکرد - گرایش، و عملکرد - اجتناب به ترتیب ۰/۸۴، ۰/۸۷، ۰/۷۸، و ۰/۷۵ به دست آمد. مقادیر به دست آمده نشان‌دهنده مناسبت پرسشنامه مورد استفاده بود و بدین‌سان، ابزار تحقیق تأیید شد. پایایی پرسشنامه سبک‌های تفکر توسط محققان (مانند زانگ، ۲۰۰۶؛ فر^۱، ۲۰۰۵؛ برنادو و همکاران^۲، ۲۰۰۲) نیز بررسی و تأیید شد. به‌عنوان مثال، نتایج مطالعه فر (۲۰۰۵) حاکی از آن بود که همسانی درونی مقیاس برای ۱۳ خرده‌مقیاس طیفی از ۰/۵۰ تا ۰/۸۹ را تشکیل داد و در مطالعه برنادو و همکاران (۲۰۰۲) ضرایب آلفای کرونباخ در دامنه ۰/۵۰ تا ۰/۸۱ به دست آمد.

اطلاعات به دست آمده، پس از تکمیل پرسشنامه‌ها، با استفاده از نرم‌افزار اس.پی.اس.اس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. تجزیه و تحلیل داده‌ها در دو بخش آمار توصیفی و آمار استنباطی ارائه شده است.

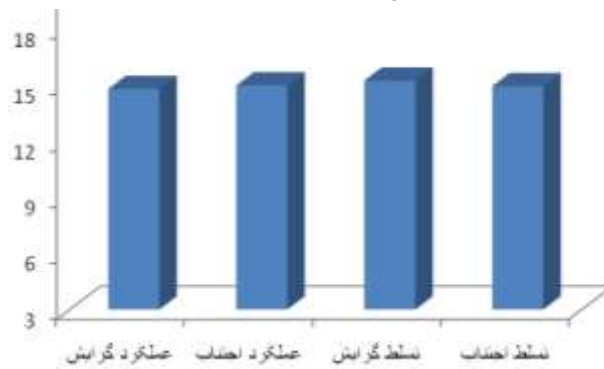
نتایج

شکل (۲-الف) میانگین ابعاد مختلف سبک تفکر و شکل (۲-ب) میانگین ابعاد مختلف جهت‌گیری هدف را نشان می‌دهد. همانطور که مشاهده می‌شود، در بعد گرایش، سبک آزاداندیش (میانگین = ۲۰/۲۵) دارای میانگین بالاتری نسبت به سبک محافظه‌کار (میانگین = ۲۰/۲۳) است. همچنین، سبک‌های قانونی (میانگین = ۲۰/۸۴) کلی‌نگر (میانگین = ۲۱/۱۲)، الیگارش (میانگین = ۲۰/۰۴)، و بیرونی (میانگین = ۱۸/۴۱) به ترتیب در ابعاد کارکردها، سطوح، شکل‌ها، و حوزه دارای میانگین بالاتری نسبت به دیگر سطوح سبک تفکر هستند. علاوه بر این، در ابعاد عملکرد و تسلط، عملکرد - اجتناب (میانگین = ۱۵/۰۰) و تسلط - گرایش (میانگین = ۱۵/۲۶) دارای میانگین بالاتری نسبت به دیگر سطوح بودند.

1. Fer
2. Bernardo et al.

الف- میانگین ابعاد مختلف سبک‌های تفکر

ب- میانگین ابعاد مختلف جهت‌گیری هدف

شکل ۲. میانگین ابعاد مختلف سبک‌های تفکر و جهت‌گیری هدف

(ب) یافته‌های استنباطی

مقایسه سبک‌های تفکر و جهت‌گیری هدف بر اساس جنسیت و تجربه کار در

کشاورزی

بر اساس نتایج به‌دست آمده، دانشجویان مرد به‌طور معنی‌دار نسبت به دانشجویان زن نمرات بالاتری را در سبک آزاداندیش (میانگین = ۲۰/۷۷)، قانونی (میانگین = ۲۱/۳۶)، و الیگارش (میانگین = ۲۰/۸۴) به‌دست آوردند. در مقابل، دانشجویان زن به‌طور معنی‌دار نسبت به دانشجویان مرد نمرات بالاتری را در سبک جزئی‌نگر (میانگین = ۱۹/۶۷) و درونی (میانگین = ۱۸/۸۳) به‌دست آوردند. در دیگر ابعاد سبک تفکر تفاوت معنی‌داری بین دو

گروه دانشجویان مشاهده نشد (جدول ۱). بر اساس نتایج به‌دست آمده در خصوص جهت‌گیری هدف، دانشجویان زن به‌طور معنی‌دار نسبت به دانشجویان مرد نمره بالاتری را در عملکرد-گرایش به‌دست آوردند (میانگین = ۱۵/۱۷) و در مقابل، دانشجویان مرد به‌طور معنی‌داری نسبت به دانشجویان زن نمره بالاتری در تسلط-گرایش به‌دست آوردند (میانگین = ۱۵/۵۴)

جدول ۱. نتایج آزمون مقایسه سبک‌های تفکر و جهت‌گیری هدف، بر اساس جنسیت

متغیر	جنسیت	میانگین	انحراف معیار	T
گرایش	آزاداندیش	مرد	۲۰/۷۷	۲/۳۹*
	زن	۱۹/۵۰	۴/۳۱	
	محافظه کار	مرد	۲۰/۲۱	-۰/۰۷۱
	زن	۲۰/۲۵	۴/۸۰	
کارکردها	قانونی	مرد	۲۱/۳۶	۲/۵۰*
	زن	۲۰/۱۰	۳/۷۸	
	اجرائی	مرد	۲۰/۸۵	۰/۵۵۳
	زن	۲۰/۵۳	۴/۶۷	
سطوح	قضایی	مرد	۱۷/۴۲	-۰/۲۴۲
	زن	۱۷/۵۳	۳/۶۶	
	کلی‌نگر	مرد	۲۱/۵۲	۱/۳۶۱
	زن	۲۰/۵۴	۴/۹۰	
شکل‌ها	جزیی‌نگر	مرد	۱۸/۱۱	-۲/۱۳*
	زن	۱۹/۶۷	۵/۹۰	
	تک‌قطبی	مرد	۱۷/۷۵	۰/۹۹۷
	زن	۱۷/۰۴	۵/۲۷	
حوزه	سلسله‌مراتبی	مرد	۱۹	-۰/۲۸۲
	زن	۱۹/۱۸	۴/۹۷	
	الیگارشی	مرد	۲۰/۸۴	۲/۲۶*
	زن	۱۸/۹۱	۵/۰۴	
حوزه	آنارشی	مرد	۱۹/۷۸	-۰/۶۸۴
	زن	۲۰/۱۸	۴/۵۸	
	درونی	مرد	۱۷/۰۶	-۲/۳۳*
	زن	۱۸/۸۳	۴/۳۶	
بیرونی	مرد	۱۸/۶۲	۰/۶۴۱	۵/۷۷

متغیر	جنسیت	میانگین	انحراف معیار	T	
عملکرد	زن	۱۸/۱۲	۴/۵۹	-۲/۲۵۴*	
	مرد	۱۴/۵۵	۲/۰۲		
	زن	۱۵/۱۷	۲/۲۴	-۱/۲۹۸	
	مرد	۱۴/۸۳	۲/۴۴		
	اجتناب	زن	۱۵/۲۵	۲/۵۸	۲/۳*
	مرد	۱۵/۵۴	۲/۴۲		
تسلط	مرد	۱۴/۸۷	۲	-۱/۷۹	
	زن	۱۴/۷۴	۲/۱۳		
	اجتناب	زن	۱۵/۲۸	۲/۵۶	

ns: Non significant

*: $p < .05$

مقایسه سبک‌های تفکر و جهت‌گیری هدف بر اساس تجربه کار در کشاورزی

نتایج بررسی سبک‌های تفکر دانشجویان بر اساس تجربه کار کشاورزی در جدول (۲) ارائه شده است. با توجه به نتایج به دست آمده بین دو گروه دانشجویان دارای تجربه در کشاورزی و بدون تجربه در کشاورزی، در سبک‌های قانونی (دارای تجربه کشاورزی: میانگین = ۲۲/۱۵)، قضایی (دارای تجربه کشاورزی: میانگین = ۲۱/۳۶)، سلسله مراتبی (دارای تجربه کشاورزی: میانگین = ۲۱/۸۲)، و بیرونی (دارای تجربه کشاورزی: میانگین = ۲۰/۷۱) تفاوت معنی‌داری مشاهده شد. بر اساس نتایج به دست آمده در خصوص جهت‌گیری هدف، دانشجویانی که تجربه کشاورزی داشتند به‌طور معنی‌دار نسبت به دیگر دانشجویان نمره بالاتری را در تسلط - گرایش به دست آوردند (میانگین = ۱۵/۷۸).

جدول ۲. نتایج آزمون مقایسه سبک‌های تفکر و جهت‌گیری هدف، بر اساس تجربه کار کشاورزی

متغیر	تجربه کار در بخش کشاورزی	میانگین	انحراف معیار	t
آزاداندیش	بله	۲۰/۴۳	۴/۱۹	۰/۳۹
	خیر	۲۰/۱۸	۴/۱۳	
محافظة کار	بله	۲۱/۱۷	۵/۱۱	۱/۸۲
	خیر	۱۹/۹۴	۴/۲۴	
قانونی	بله	۲۲/۱۵	۳/۷۶	۲/۹۱**
	خیر	۲۰/۴۵	۳/۸۷	
کارکردها	بله	۱۹/۹۶	۳/۴۱	-۱/۴۸
	خیر	۲۰/۹۵	۴/۶۴	

متغیر	تجربه کار در بخش کشاورزی	میانگین	انحراف معیار	t
فضایی	بله	۲۱/۳۶	۴/۰۶	۴/۴۸**
	خیر	۱۸/۹۰	۳/۵۱	
سطوح	کلی نگر	بله	۵/۳۸	۱/۲۵
		خیر	۲۰/۸۷	
	جزیی نگر	بله	۴/۷۹	۱/۳۷
		خیر	۱۸/۴۸	
تک قطبی	بله	۵/۱۷	۱/۸۰	
	خیر	۱۷/۱۰		
شکل‌ها	سلسله مراتبی	بله	۵/۲۷	۴/۸۴**
		خیر	۱۸/۲۵	
	الیگارش‌ی	بله	۵/۳۳	۰/۸۵
		خیر	۱۹/۸۷	
آنارش‌ی	بله	۳/۸۱	۱/۵۶	
	خیر	۱۹/۷۰		
حوزه	درونی	بله	۴/۰۶	-۰/۴۹
		خیر	۱۷/۹۰	
	بیرونی	بله	۵/۲۱	۳/۴۰**
		خیر	۱۷/۷۲	
عملکرد	عملکرد - گرایش	بله	۱/۹۹	۱/۰۳
		خیر	۱۴/۷۳	
	عملکرد - اجتناب	بله	۲/۸۴	-۰/۶۲
		خیر	۱۵/۰۶	
تسلط	تسلط - گرایش	بله	۲/۳۰	۱/۹۸*
		خیر	۱۵/۱۱	
	تسلط - اجتناب	بله	۲/۴۹	-۰/۵۹
		خیر	۱۵/۰۱	

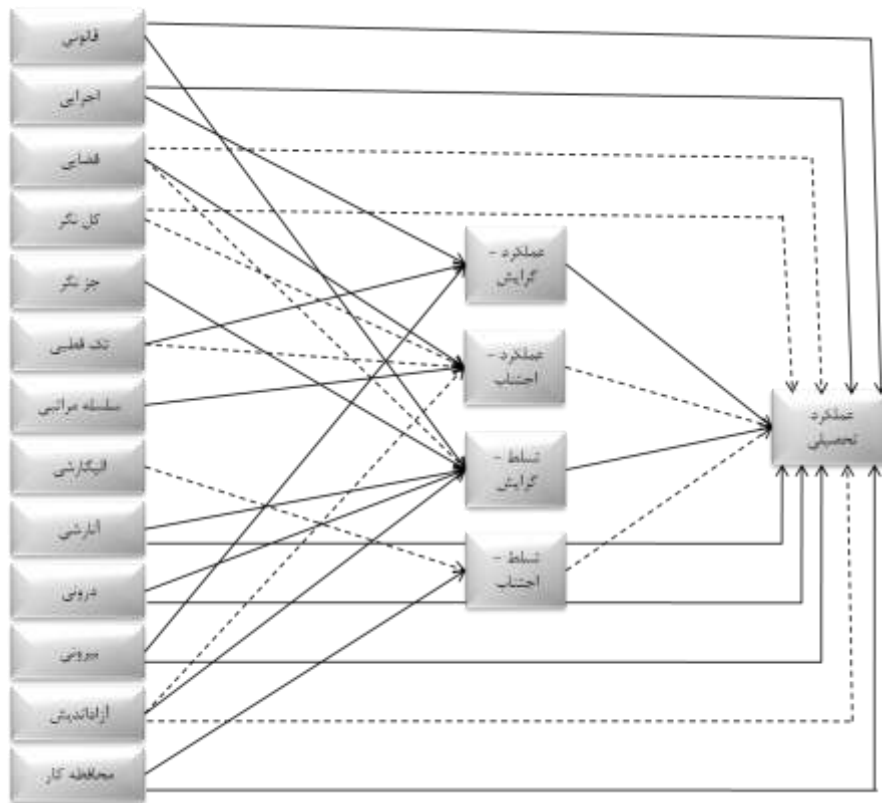
ns: Non significant

*: $p < .05$ ***: $p < .01$

به منظور بررسی تأثیر متغیرهای تحقیق بر متغیر وابسته عملکرد تحصیلی، مبادرت به انجام تحلیل مسیر گردید. در فرایند تحلیل مسیر در هر مرحله یکی از متغیرها به عنوان متغیر وابسته در تحلیل رگرسیون مورد استفاده قرار گرفتند. بدین ترتیب متغیرهای عملکرد-گرایش، عملکرد-اجتناب، تسلط-گرایش و تسلط-اجتناب در چهار مرحله به عنوان متغیرهای وابسته

مورد بررسی قرار گرفتند. عملکرد تحصیلی متغیر وابسته نهایی تحقیق در نظر گرفته شد. میزان کل تأثیر هر متغیر مستقل بر متغیر وابسته از طریق جمع اثرات مستقیم و غیر مستقیم به دست آمده است.

شکل (۳) تأثیرات متغیرهای مستقل بر متغیرهای وابسته تحقیق را به صورت شماتیک نشان می‌دهد. مطابق با شکل، سبک‌های اجرایی، تک قطبی، و بیرونی دارای تأثیر مثبت بر عملکرد - گرایش می‌باشند. سبک‌های قضایی و سلسله‌مراتبی دارای تأثیر مثبت و سبک‌های کل-نگر، تک قطبی و آزاداندیش دارای تأثیر منفی بر عملکرد - اجتناب می‌باشند. علاوه بر این، سبک‌های قانونی، جزئی‌نگر، آناشسی، درونی، و آزاداندیش دارای تأثیر مثبت و سبک تفکر قضایی دارای تأثیر منفی بر جهت‌گیری تسلط - گرایش است. سبک محافظه‌کار دارای تأثیر مثبت و سبک الیگارشسی دارای تأثیر منفی بر تسلط - اجتناب است. سبک قانونی، اجرایی، آناشسی، درونی، بیرونی، و محافظه‌کار دارای تأثیر مثبت بر عملکرد تحصیلی و سبک‌های قضایی، کل‌نگر، و آزاداندیش دارای تأثیر منفی بر عملکرد تحصیلی است. نتایج در خصوص تأثیر ابعاد جهت‌گیری هدف بر عملکرد تحصیلی حاکی از آن بود که جهت‌گیری عملکرد گرایش و تسلط گرایش دارای تأثیر مثبت و عملکرد اجتناب و تسلط اجتناب دارای تأثیر منفی بر عملکرد تحصیلی است.

شکل ۳. مدل مسیر سبک‌های تفکر، جهت‌گیری هدف و عملکرد تحصیلی

* خطوط ممتد نشانگر تأثیر مثبت و خطوط نقطه چین نشانگر تأثیر منفی است

جدول (۳) اثرات مستقیم، غیر مستقیم و کل متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته را نشان می‌دهد. براساس نتایج جدول، از میان سبک‌های تفکر، سبک تک قطبی، قضایی، آزاداندیش، و محافظه کار به ترتیب بیشترین تأثیر را بر ابعاد عملکرد-گرایش، عملکرد-اجتناب، تسلط-گرایش و تسلط-اجتناب نشان دادند؛ همچنین از میان سبک‌های تفکر، سبک اجرایی و بیرونی به ترتیب بیشترین تأثیر را بر عملکرد تحصیلی نشان دادند و این تأثیرها به صورت مثبت بوده است. علاوه بر این، از میان ابعاد جهت‌گیری هدف، عملکرد-گرایش بیشترین تأثیر را بر عملکرد تحصیلی نشان داد و این تأثیر به صورت مثبت بوده است.

جدول ۳. اثرات مستقیم، غیر مستقیم و کل متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته عملکرد تحصیلی

متغیر وابسته	متغیر مستقل	ضرایب استاندارد		
		مستقیم	غیر مستقیم	
عملکرد تحصیلی	عملکرد - گرایش	۰/۳۴۱	-	
	عملکرد - اجتناب	-۰/۲۸۵	-	
	تسلط - گرایش	۰/۳۰۱	-	
	تسلط - اجتناب	-۰/۲۷۱	-	
	قانونی	۰/۲۵۴	۰/۰۹۴	
	اجرایی	۰/۳۸۶	۰/۱۰۲	
	قضایی	-۰/۱۵۲	-۰/۱۹۳	
	کل نگر	-۰/۴۱۱	۰/۰۵۳	
	جز نگر	-	۰/۰۹۶	
	تک قطبی	-	۰/۱۸۸	
	سلسله مراتبی	-	-۰/۰۵۷	
	الیگارشسی	-	۰/۱۰۷	
	آنارشسی	۰/۳۰۱	۰/۰۸۱	
	درونی	۰/۲۲۲	۰/۰۹۰	
	بیرونی	۰/۴۱۲	۰/۰۷۳	
	آزاداندیش	-۰/۳۰۴	۰/۱۷۶	
	محافظه کار	۰/۲۷۵	-۰/۱۰۸	
	عملکرد - گرایش	اجرایی	۰/۳۰۱	-
		تک قطبی	۰/۳۷۸	-
		بیرونی	۰/۲۱۷	-
قضایی		۰/۴۰۱	-	
عملکرد - اجتناب	کل نگر	-۰/۱۸۷	-	
	تک قطبی	-۰/۲۱۱	-	
	سلسله مراتبی	۰/۲۰۲	-	
	آزاداندیش	-۰/۲۰۷	-	
تسلط - گرایش	قانونی	۰/۳۱۵	-	
	قضایی	-۰/۲۶۴	-	
	جز نگر	۰/۳۱۹	-	
	آنارشسی	۰/۲۷۱	-	
	درونی	۰/۳۰۲	-	
	آزاداندیش	۰/۳۹۵	-	

متغیر وابسته	متغیر مستقل	ضرایب استاندارد	
		مستقیم	غیر مستقیم
تسلط - اجتناب	الیگارش‌ی	-۰/۳۹۵	-
	محافظه کار	۰/۴۰۲	-

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به اهمیت سبک‌های تفکر و جهت‌گیری هدف در تحصیل، اشتغال و زندگی افراد و نیز براساس اهمیت توجه و بررسی عملکرد تحصیلی دانشجویان کشاورزی، در تحقیق حاضر سبک‌های تفکر و جهت‌گیری هدف دانشجویان رشته مهندسی کشاورزی مورد سنجش قرار گرفت و نیز تأثیر این دو متغیر بر عملکرد تحصیلی بررسی شد. از جمله اهداف تحقیق بررسی تفاوت سبک‌های تفکر در میان دانشجویان دختر و پسر بود. نتایج حاکی از آن بود که میان دانشجویان دختر و دانشجویان پسر در بعضی از ابعاد سبک تفکر تفاوت‌هایی وجود داشت؛ حال آن‌که در دیگر ابعاد تفاوتی میان دو گروه مورد بررسی مشاهده نشد. به عبارت دیگر، دانشجویان پسر به‌طور معنی‌دار نمرات بالاتری را در سبک آزاداندیشی، قانونی و الیگارش‌ی نسبت به دانشجویان دختر به‌دست آوردند و در مقابل، دانشجویان دختر به‌طور معنی‌دار نمرات بالاتری را در سبک جزئی‌نگر و درونی نسبت به دانشجویان پسر به‌دست آوردند. با توجه به نتایج تحقیق، این فرضیه که دانشجویان دختر و دانشجویان پسر دارای سبک‌های تفکر متفاوتی هستند تأیید می‌شود. با توجه به ویژگی‌های هریک از سبک‌های تفکر و براساس نتایج حاصله از تحقیق، به نظر می‌رسد که دانشجویان پسر به نسبت دانشجویان دختر ترجیح می‌دهند تا تکالیف و پروژه‌ها را بر اساس برنامه‌ریزی خود خلق کنند، تکالیف را بدون مدنظر قرار دادن اولویت‌بندی آن‌ها، و از راه حل‌های جدید در حل مسائل استقبال کنند. در مقابل، دانشجویان دختر بیشتر ترجیح می‌دهند تا بر جزئیات تمرکز داشته و در حین انجام تکالیف استقلال عمل داشته باشند. استرنبرگ (۲۰۰۰) نیز در بررسی خود تفاوت‌های معنی‌داری بین سبک‌های تفکر در بین دختران و پسران مشاهده کرد. باباعلی (۱۳۸۴) نیز در بررسی خود دریافت که پسران در سبک‌های آزاداندیشی و قانونی نمرات بالاتری را نسبت به دختران کسب کردند و دختران در سبک‌های جزئی‌نگر نمرات بالاتری را نسبت به گروه دیگر کسب نمودند. یافته‌های این تحقیق همسو با نتایج تحقیقات ذکر شده است.

هدف دیگر تحقیق بررسی تفاوت جهت‌گیری هدف در میان دانشجویان دختر و پسر بود. براساس نتایج به‌دست آمده در خصوص جهت‌گیری هدف، دانشجویان زن به‌طور معنی‌دار نسبت به دانشجویان مرد نمره بالاتری را در عملکرد-گرایش به‌دست آوردند و در مقابل، دانشجویان مرد به‌طور معنی‌داری نسبت به دانشجویان زن نمره بالاتری در تسلط-گرایش به‌دست آوردند. براساس نتایج حاصله این فرضیه که دانشجویان دختر و دانشجویان پسر دارای جهت‌گیری هدف متفاوتی هستند تأیید می‌شود.

هدف دیگر تحقیق، بررسی تفاوت سبک‌های تفکر در میان دانشجویان دارای تجربه کار کشاورزی و دانشجویان بدون تجربه کار کشاورزی بود. نتایج در خصوص سبک‌های تفکر دانشجویان براساس تجربه کار کشاورزی، تفاوت معنی‌دار در سبک‌های قانونی، قضایی، سلسله‌مراتبی، و بیرونی بین دانشجویان دارای تجربه کار در کشاورزی و بدون تجربه کار کشاورزی مشاهده شد؛ بر این اساس، دانشجویان دارای تجربه کار کشاورزی تمایل بیشتری به انجام فعالیت‌ها به‌شیوه مدنظر خود، گرایش به قضاوت و ارزیابی اعمال افراد، تمرکز معطوف به فعالیت‌ها مطابق با اولویت‌بندی‌شان و تعامل با دیگران دارند. با توجه به نتایج به‌دست آمده، این فرضیه که دانشجویان دارای تجربه کار کشاورزی و بدون تجربه کار کشاورزی دارای سبک تفکر متفاوتی هستند تأیید می‌شود. از دیگر اهداف تحقیق، بررسی تفاوت جهت‌گیری هدف در میان دانشجویان دارای تجربه کار کشاورزی و دانشجویان بدون تجربه کار کشاورزی بود. براساس نتایج به‌دست آمده در خصوص جهت‌گیری هدف، دانشجویانی که تجربه کشاورزی داشتند به‌طور معنی‌دار نسبت به دیگر دانشجویان نمره بالاتری را در تسلط-گرایش به‌دست آوردند. بر این اساس، این فرضیه که دانشجویان دارای تجربه کار کشاورزی و بدون تجربه کار کشاورزی دارای جهت‌گیری هدف متفاوتی هستند تأیید می‌شود.

نتایج تحلیل مسیر حاکی از آن بود که میان سبک‌های تفکر، سبک تک‌قطبی، قضایی، آزاداندیش، و محافظه‌کار به‌ترتیب بیشترین تأثیر را بر ابعاد عملکرد-گرایش، عملکرد-اجتناب، تسلط-گرایش، و تسلط-اجتناب نشان دادند. همچنین، از میان سبک‌های تفکر، سبک اجرایی و بیرونی به‌ترتیب بیشترین تأثیر را بر عملکرد تحصیلی نشان دادند و این تأثیرها به‌صورت مثبت بوده است. نتایج در خصوص ارتباط جهت‌گیری هدف و عملکرد تحصیلی حاکی از آن بود که جهت‌گیری عملکرد گرایش و تسلط گرایش دارای تأثیر مثبت و

عملکرد اجتناب و تسلط اجتناب دارای تأثیر منفی بر عملکرد تحصیلی است و از میان ابعاد جهت‌گیری هدف، عملکرد - گرایش بیشترین تأثیر را بر عملکرد تحصیلی نشان داد و این تأثیر به صورت مثبت بوده است. نتایج مطالعه با نتایج بررسی استرنبرگ و گریگورنکو (۱۹۹۷) که دریافتند سبک تفکر قضایی و قانونی به گونه‌ای مثبت به عملکرد تحصیلی فراگیران کمک می‌کند، نتایج مطالعه کانو-گارسیا و هوگ^۱ (۲۰۰۰) که بیان نمودند دانشجویان با سبک‌های تفکر اجرایی و درونی عملکرد تحصیلی بهتری دارند، نتایج پژوهش شگری و همکاران (۱۳۸۵) که دریافتند سبک‌های قانونی و بیرونی با پیشرفت تحصیلی رابطه مثبت دارد و نتایج بررسی عاشوری و همکاران (۱۳۹۲) که به این نتیجه رسیدند جهت‌گیری هدف اجتناب از عملکرد تأثیر مستقیم و منفی بر پیشرفت تحصیلی دارد؛ همراستا است. نتایج مطالعه حاکی از آن بود که سبک تفکر اجرایی دارای تأثیر قابل توجهی بر عملکرد تحصیلی دانشجویان بود. از آنجا که در این سبک تفکر باید ساختار تمام وظایف از قبل مشخص باشد تا فرد به خوبی آن را اجرا کند، شاید بتوان گفت که این سبک قدرت خلاقیت و تفکر را از دانشجویان می‌گیرد؛ بر این اساس، تمرکز بر موقعیت‌هایی باشد که قدرت تحلیل را در دانشجویان پرورش دهد. این موضوع توسط نظری فر و همکاران (۱۳۸۹) نیز بیان شده است. بر اساس نتایج تحقیق و با توجه به تأثیرگذاری سبک‌های تفکر بر عملکرد تحصیلی دانشجویان کشاورزی، پیشنهاد می‌شود تا این عامل به عنوان یک مبنای گزینشی برای متقاضیان ورود به رشته کشاورزی در نظر گرفته شود. پیشنهاد می‌شود تا در دانشکده‌های کشاورزی، مراکز مشاوره‌ای به صورت جدی و فعالانه به ارائه خدمات پردازند و اطلاعات کافی در خصوص سبک‌های تفکر و چگونگی تفکر اثربخش و خلاقانه در اختیار دانشجویان قرار دهند و اهمیت گزینش سبک‌های تفکر مناسب برای فراگیری عمیق و کارا تر هر درس را به دانشجویان بیان نمایند تا دانشجویان با اتخاذ رویکردهای مناسب، در راستای هماهنگی سبک تفکر و موضوع مورد یاددهی و یادگیری به شیوه صحیح جهت‌دهی شوند. همچنین، پیشنهاد می‌شود تا مراکز مشاوره دانشجویان را راهنمایی کنند که اهداف خود را به صورتی برگزینند که تأثیر مثبت بر عملکرد تحصیلی داشته باشد. همچنین، پیشنهاد می‌شود تا به هنگام ورود به دانشگاه، سبک‌های تفکر و نیز جهت‌گیری هدف دانشجویان

مورد شناسایی قرار گیرد تا بهتر بتوان در صورت نیاز، در راستای تقویت و یا اصلاح سبک‌های تفکر اقدام نمود.

پیشنهاد می‌شود سرفصل دروس این رشته مطابق با بازار کار و استعداد های کشاورزی منطقه تألیف شود تا اندیشه و نگرش دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی خود بهبود یابد که در نتیجه، انگیزه و عملکرد تحصیلی آنان را ارتقاء بخشد. همچنین، پیشنهاد می‌شود تا اساتید از روش‌های تدریس ساختارگرا به جای روش‌های تدریس سنتی استفاده نمایند. در نهایت، پیشنهاد می‌شود تا سازمان پرورش استعداد های درخشان حمایت خاص خود را همانند دانشجویان فنی و مهندسی، از دانشجویان کشاورزی نیز داشته باشد.

منابع

- باباعلی، فاطمه. (۱۳۸۴). مقایسه سبک‌های تفکر و رابطه آن با خلاقیت دانشجویان. پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه الزهرا (ع).
- باقری، اصغر و پیرموزن، سحر. (۱۳۹۵). بررسی روحیه کارآفرینی دانشجویان رشته کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه محقق اردبیلی. *کنگره ملی آموزش عالی ایران*.
- جوادی علمی، لیلا. (۱۳۸۹). تدوین مدل موفقیت تحصیلی براساس سبک‌های تفکر دانشجویان دانشگاه بجنورد. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبایی.
- جهانشاهی، ناهید و ابراهیم قوام، صغری (۱۳۸۵). بررسی تطبیقی رابطه بین سبک تفکر با سن، جنسیت، رشته تحصیلی و میزان تحصیلات در معلمان مقاطع سه گانه ابتدایی، راهنمایی و متوسطه. *روانشناسی تربیتی*، دوره ۲، شماره ۵، ص ۳۷-۵۸.
- رضایی، علی محمد؛ جهان، فائزه و رحیمی، معصومه (۱۳۹۵). عملکرد تحصیلی: نقش اهداف پیشرفت و انگیزه پیشرفت. *روانشناسی تربیتی*، دوره ۱۲، شماره ۴۲، ص ۱۷۱-۱۵۵.
- رضائی، اکبر. (۱۳۸۸). نقش باورهای معرفت شناختی، سبک‌های تفکر، راهبردهای یادگیری در عملکرد تحصیلی دانشجویان. *فصلنامه علمی - پژوهشی روانشناسی دانشگاه تبریز*، سال چهارم، شماره ۱۶، ص ۱۸۸-۲۰۴.
- زرافشانی، کیومرث؛ شرفی، لیدا؛ بیناییان، اکرم؛ ملک حسینی، افسانه؛ نوروزی، مرضیه و حیدری، حسین. (۱۳۹۵). بررسی علل انصراف دانشجویان از تحصیل؛ مورد دانشگاه

رازی کرمانشاه. فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی، دوره ۲۲، شماره ۱، ص ۱۹-۴.

سلیمان‌پور، محمدرضا و حسینی، محمود. (۱۳۹۰). بررسی مقایسه‌ای دیدگاه دانشجویان کارشناسی ارشد پیرامون توسعه کارآفرینی در آموزش عالی کشاورزی (مطالعه موردی استان تهران). پژوهش‌های ترویج و آموزش کشاورزی، ۴(۱)، ۱۵-۲۶.

شکری، امید؛ کدیور، پروین، فرزاد، ولی‌الله و دانش‌پور، زهره. (۱۳۸۵). رابطه سبک‌های تفکر و رویکردهای یادگیری با پیشرفت تحصیلی دانشجویان. تازه‌های علوم شناختی، سال ۸، شماره ۲، ص ۵۲-۴۴.

صیغ، محمدحسین. (۱۳۹۵). تدوین مدل علی‌تعلل ورزشی تحصیلی بر اساس جهت‌گیری هدف تحصیلی با نقش واسطه‌ای درگیری تحصیلی و خودکارآمدی تحصیل. دوفصلنامه راهبردهای شناختی در یادگیری، سال چهارم، شماره ششم، ص ۱۱۷-۱۰۳.

عاشوری، جمال؛ آزادمرد، شهنام؛ جلیل‌آبکنار، سیده سمیه و معینی‌کیا، مهدی. (۱۳۹۲). الگوی پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی بر اساس راهبردهای شناختی و فراشناختی، جهت‌گیری هدف‌های پیشرفت و هوش معنوی در درس زیست‌شناسی. مجله روانشناسی مدرسه، سال دوم، شماره ۴، ص ۱۳۶-۱۱۸.

کریمی‌دارباخانی، رؤیا؛ آگهی، حسین؛ شیری، نعمت‌الله و غلامی، مصیب. (۱۳۹۱). نقش سبک‌های تفکر در خلاقیت دانشجویان کشاورزی (مطالعه موردی دانشکده کشاورزی دانشگاه رازی کرمانشاه). ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی، دوره دوم، شماره ۱.

مشتاقی، سعید؛ میرهاشمی، مالک و شریفی، حسن‌پاشا. (۱۳۹۲). بررسی نقش سبک‌های فرزندپروری ادراک شده در جهت‌گیری هدف پیشرفت دانش‌آموزان. یافته‌های نو در روان‌شناسی، سال هشتم، شماره ۲۶، ص ۵۲-۳۹.

نظری‌فر، فرهاد؛ ابوالقاسمی‌نجف‌آبادی، مهدی؛ کمالی، هادی و حسینی‌هفشجانی، تورج. (۱۳۸۹). کارکرد سبک‌های تفکر و رابطه آن با پیشرفت تحصیلی در بین دانشجویان دانشکده‌های فنی - مهندسی و روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران. برنامه ریزی درسی - دانش و پژوهش در علوم تربیتی، شماره بیست و پنجم، ص ۲۰-۱.

Adell, M. A. (2002). *Strategies for improving academic performance in Adolescents*. Madrid: Piramide.

- Ames, R. (1983). Teachers' attributions for their own teaching. *Teacher and student perceptions: Implications for learning*, 105-124.
- Asuquo, I. M., & Kalu, I. M. Goal Orientation, Adaptive Learning Strategies and Academic Achievement of Community Health Students in Primary Health Care.
- Bernardo, A. B., Zhang, L. F., & Callueng, C. M. (2002). Thinking styles and academic achievement among Filipino students. *The journal of Genetic psychology*, 163(2), 149-163.
- Bulus, M. (2016). Predictive Analysis Among Thinking Styles, Goal Orientations and Academic Achievement of Student Teachers. *YUKSEKOGRETIM DERGISI*, 6(2), 62-71.
- Cano-Garcia, F., & Hughes, E. H. (2000). Learning and thinking styles: An analysis of their interrelationship and influence on academic achievement. *Educational Psychology*, 20(4), 413-430.
- Ebenuwa-Okoh, E. E. (2010). Influence of age, financial status, and gender on academic performance among undergraduates. *Journal of Psychology*, 1(2), 99-103.
- Elliot, A. J., & McGregor, H. A. (2001). A 2×2 achievement goal framework. *Journal of personality and social psychology*, 80(3), 501.
- Elliott, E. S., & Dweck, C. S. (1988). Goals: An approach to motivation and achievement. *Journal of personality and social psychology*, 54(1), 5.
- Fatemi, M., & Heidarie, A. (2016). Relationship between Thinking Styles and Academic Achievement of the Students. *International Journal of Humanities and Cultural Studies (IJHCS) ISSN 2356-5926*, 2(4), 1353-1361.
- Fer, S. (2005). Validity and Reliability of the Thinking Styles Inventory. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 5(1).
- Furnham, A., Chamorro-Premuzic, T., & McDougall, F. (2003). Personality, cognitive ability, and beliefs about intelligence as predictors of academic performance. *Learning and Individual Differences*, 14(1), 47-64.
- Grigorenko, E. L., & Sternberg, R. J. (1997). Styles of thinking, abilities, and academic performance. *Exceptional children*, 63(3), 295-312.
- Güler, M. (2017). The Effect of Goal Orientation on Student Achievement. In *The Factors Effecting Student Achievement* (pp. 291-307). Springer International Publishing.
- Horak, E., & Du Toit, J. W. (2002). A study of the thinking styles and academic performance of civil engineering students. *Journal of the South African Institution of Civil Engineering*, 44(3), 18.
- Ko, K., Atwater, D., & Gwin, C. (2011). When Academic Performance Alone Is No Longer Enough. *Business Education Digest*, (18).
- Mangal, S.K. (2005). *Advanced educational psychology*. New Delhi: Prentice Hall of India Ltd.
- Mattern, R. A. (2005). College students' goal orientations and achievement. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, 17(1), 27-32.

- Moller, A. C., & Elliot, A. J. (2006). The 2×2 achievement goal framework: An overview of empirical research. *Focus on educational psychology*, 307-326.
- Pintrich, P. R., & Schunk, D. H. (2002). *Motivation in education: Theory, research, and applications* (2nd Ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Sternberg, R. J. (1994). Thinking styles: Theory and assessment at the interface between intelligence and personality.
- Sternberg, R.J. (2003). *Thinking styles*. New York: Cambridge University Press.
- Urtel, M. G. (2008). Assessing academic performance between traditional and distance education course formats. *Journal of Educational Technology & Society*, 11(1).
- Zainalipour, H., Zarei, E., & Dayeripour, F. (2012). A study of individual factors influencing on academic achievement motivation in higher-school female students. *Journal of Educational and Management Studies*, 2 (2), 43, 47.
- Zhang, L. F. (2001). Approaches and thinking styles in teaching. *The Journal of Psychology*, 135(5), 547-561.
- Zhang, L. F. (2002). Thinking styles: Their relationships with modes of thinking and academic performance. *Educational Psychology*, 22(3), 331-348.